

Antireduktionism räddar förklaringarna

Reduktionism har blivit ett skällsord mot dem som försöker förklara något med en eller ett par orsaker. Det kallas också [linjär](#) föreställning. Det ena leder till det andra, som dominobrickor.

De som istället menar att något är komplext eller att orsaker samspelar med varandra kallas *antireduktionister*. Det kallas också [ickelinjär](#).

Bland politiska aktivister kan reduktionism vara att förklara exempelvis diskriminering av homosexuella med enbart homofobi. Reduktionism kan vara att förklara herravälde och patriarkat med egenskaper hos något av könen. Eller att förklara kvinnlig underordning med kapitalismen, allt förtryck reduceras till kapitalism.

Rädda förklaringarna

En del förutsätter att antireduktionism avfärdar alla förklaringar. Att antireduktionism avfärdar alla försök att reducera något till något annat. Det är snarare så att antireduktionism räddar reduktionen från reduktionismen. Antireduktionism räddar förklaringarna från en övertro på en eller ett par förklaringar.

Reduktionismen lyfter fram en eller flera förklaringar och suddar ut det myller av förklaringar som verkar. Istället för att bejaka hur förklaringar kan vara med och göra sig självständiga och samtidigt samverka så reduceras alla dessa svärmar av förklaringar till en eller ett par förklaringar.

Hur förklaringar kan vara med och göra något oförklarigt! Hur förklaringar kan vara med och göra något till aktör! Hur förklaringar kan vara med och göra något självständigt! Detta blir obegripligt i reduktionismen.

Per Herngren

2012 12 24, version 0.2

Referens

Karen Barad, *Meeting the Universe Halfway Quantum physics and the entanglement of matter and meaning*, London: Duke University Press, 2007.